

[illegible]

glas zrnja

Glasilo delovne organizacije
ISKRA Industrija baterij ZMAJ

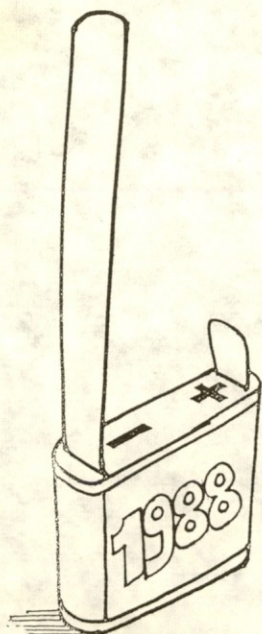
Številka 12
DECEMBER 1987, leto XXII

S prgiščem vedrine na prepihu starega z novim

Trdili smo včasih in to upravičeno, da so nakopičene izgube posledica slabega gospodarjenja, neustrezno vodene poslovne politike, skratka, nesposobnost kolektiva, da bi uspešno gospodaril z družbenimi sredstvi. Kaj pa lahko rečemo danes, ko se kolektiv "čez noč" znajde v globoki izgubi, ne da bi sprenil ali poslabšal politiko gospodarjenja iz časa ostanka dohodka. V našem primeru smo lanske leto 1986 zaključili pozitivno in z minimalnim ostankom akumulacije. Le devet mesecev kasneje pa smo zabeležili okrog 108 starih milijard izgube. Vsekakor gre za dosežek, ki mu zdrava ekonomija ni kos in ki ne uspe še tako slabemu gospodarju.

... in da bomo imeli prave škarje za rezanje minusov.

Z grenkobo zdravega razuma in doseženih spoznanj in ugotovitev zaključujemo leto 1987. Nič kaj prijetno ni bilo. Obteženo z največjo inflacijo, protiinflacijskim programom, s četrtino devalviranim dinarjem in s kopico ran zadanih od zveznega skalpela se poslavlja od nas. Prihaja novo, napisano z novimi številkami, ki smo se jih nekdanj veselili, jih občuteno opazovali sijoče z raznih koledarjev in čestitk. Zda so nekam strte. Razpoke so v njih in obliži ukrepov jih ne pokrivajo celoti. Vstopamo torej v novo leto, ki ni samo neznanka nečesa pričakovanega, ampak bo leto nadaljevanj naših ekonomskih pretresov, kriz in negotovosti, tudi bojazni o ustreznem plačilu vloženega dela. Marsikaj se bo še zgrnilo nad nas, kar pričakujemo ali kar nas bo presenetilo. Sicer pa presenečenja niso nikakršen dogodek več. Nanje smo se navadili kot na vsakdanji kruh, le da je enkrat bolj in drugič manj bel ali črn, odvisno od usposobljenosti peka. Naš kruh, ki ga bomo spekli za Silvestrovo, pa le ne bo tako črn, kot je kazalo sprva.

Glavni direktor Zmaja Vlado Podlogar trdi, da tekoče poslujemo brez izgub, celo več, da s tekočim poslovanjem zmanjšujemo v devetih mesecih doseženo izgubo in težko bi v tem trenutku rekli (16. decembra), za koliko bo nižja. Šele ob končnem obračunu bo znano, za koliko smo jo zmanjšali. Sigurno pa, skoraj si upamo trditi, bo nižja za okrog ene tretjine. Da pa je do

tolikšne, za Zmaja rekordne izgube sploh prišlo, je po mnenju glavnega direktorja iskati zunanje in notranje vzroke. Eden zunanjih je, da že dolga leta prihaja do razkoraka med vhodnimi in izhodnimi cenami, se pravi, med cenami reprodukcijskega materiala in cenami gotovih izdelkov. Žal je to povezano z administrativnim določanjem cen. Samo za ilustracijo navajamo, da je naša delovna organizacija za neko povprečno široko potrošno baterijo pred petimi leti iztržila oziroma imela priznano ceno na tržišču skoraj 1,2 nemške marke, v letošnjem septembru pa je bila ta cena že razpolovljena in je bila 0,6 nemške marke. Cena oziroma primerjava je izračunana v denarni valuti zahodne Nemčije zato, da je izničen vpliv inflacije pri izkazovanju dejanske razlike. Cene naših baterij, katere so za potrošnika najbolj zanimive, so v trgovini sosednjih držav bistveno višje in po znanih analizah od 90 in celo do 200 odstotkov. To pa pomeni, da smo mi, kot proizvajalec baterij in ki kupujemo surovine pri svetovnih proizvajalcih surovin bistveno v slabšem položaju od proizvajalca baterij, ki deluje v drugačnem gospodarskem okolju. Zato pa je tudi naša dohodkovnost slabša in ogroža uspešnost poslovanja, ali pa se izpisuje v rdečih številkah.

Lahko bi rekli, da je Zmaj poleg kranjske Telematike, Delte in Elektrozvez z eno milijardno izgubo na četrtem mestu v Iskri, kot je sklepati iz članka v so-

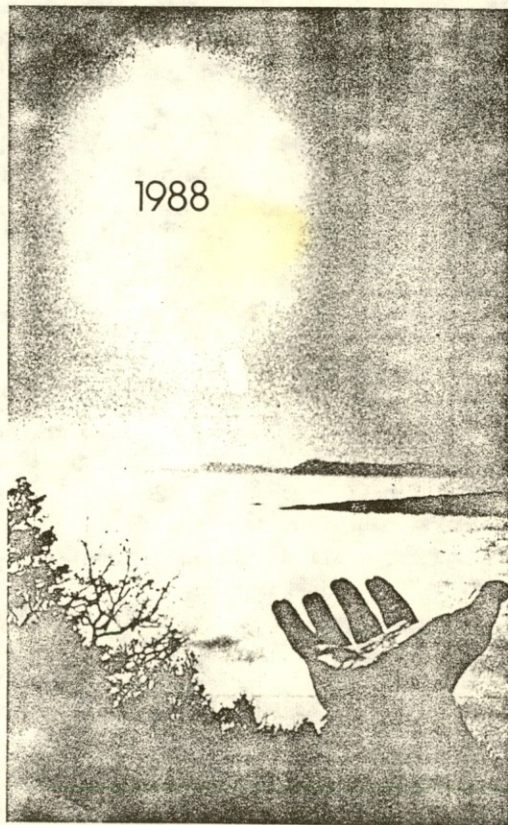
Vsem bralcem našega glasila

Navada je stara nov' leto voščiti.
To tudi zdaj iz srca jaz hočem sturiti:
da b' dolgo živeli
prav zdravi veseli,
da b' vsako nesrečo
pregnali skuz srečo".

Tej pradavni gorenjski kolednici
se s peharjem vedrih želja
pridružuje tudi

uredništvo glasila
GLAS ZMAJA

1988

botnem DELU 12. decembra. Značilna za naše razmere je tudi ugotovitev, da razen Delte nima mo (seveda tudi ZMAJ) tehnološko ustreznih izdelkov, s katerimi bi v tem času lahko iskali svoj prostor na trgu. Smo torej v globoki programski krizi?

Glavni direktor Zmaja Vlado Podlogar meni, da ne gre toliko za programsko krizo kot morda bolj za krizo izdelkov. Dejstvo je, da ima Zmaj relativno zastarel program, kar je bilo sicer že nekajkrat ugotovljeno. Res pa je, da se kdaj pa kdaj tudi za-iskri, kot je to primer v TOZD Specialne baterije, ko sta dva izdelka obogatila proizvodni program. Tudi sklenjeni posli za prihodnje leto obetajo boljše dohodkovnost. Z novimi izdelki je tudi lažje uvesti boljše, rekli bi, realnejše cene in zagotoviti uspešnost prodaje.

Bistveno povečano prodajo in drugo kategorijo cen na domačem

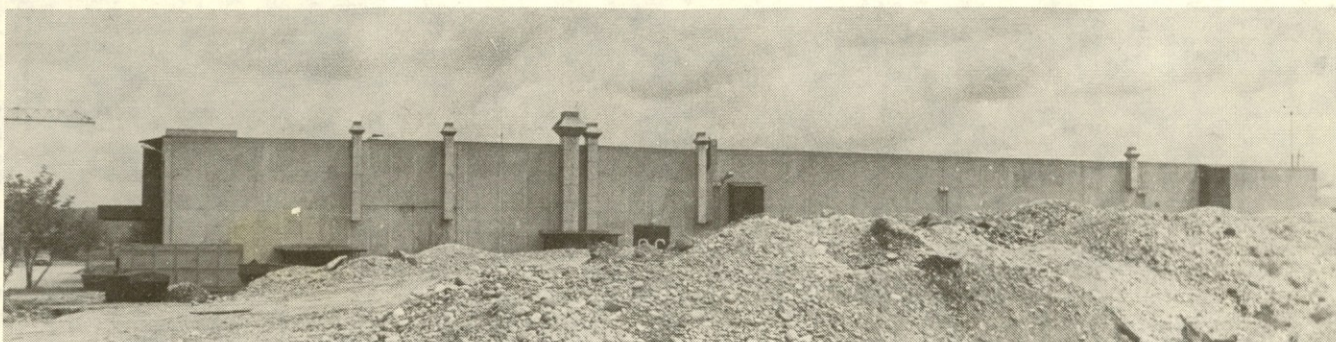
in tujem tržišču pričakujemo s hermetiziranimi okroglimi baterijami in še z nekaterimi novimi specialnimi baterijami, ki so v tem trenutku še v razvoju, v proizvodnji pa bi se pojavile v letu 1988.

Ko je predsednik slovenske gospodarske zbornice Marko Bulc na 16. konferenci trženja Iskre dne 24. novembra letos med ostalimi omenil tudi reklamacije iz inozemstva, ki jih je leta 1985 imel Zmaj 2,83 (slovensko povprečje 0,2), je glavni direktor naše delovne organizacije Vlado Podlogar izjavil (glasilo Iskra):

Tovariš Bulc nas je v svojem govoru omenil kot "problemaše", kar se kakovosti naših izdelkov tiče. Ta problem izhaja še iz leta 1985 in smo preprosto tisto nekvalitetno blago, ki smo ga imeli na zunanjem trgu, spravili v letu 1986 nazaj v Jugoslavijo in ga uničili, kar nam ni bilo v ponos, povezano pa je bilo s krepkimi materialnimi stroški. To je bil velik šok za nas, kajti vsaj stari delavci Zmaja ne pomnijo takšnih problemov kva-

litete našega izdelka, saj smo kakovost vedno resno jemali in smo poskušali na tem področju narediti vse, kar je v naši moči.

K tej izjavi se samo od sebe ponuja vprašanje, kakšen je odmev s tržišča na današnjo raven kakovosti izdelkov, zlasti baterij. Kot je rekel direktor za naše glasilo, takšnih problemov glede kakovosti, kot so bili v letu 1985, ni več. Meni, da smo našo kakovost dvignili na jugoslovansko raven, kar pa ni zadovoljivo za uspešnejše nastopanje na zunanjem tržišču. Zato je in to čimprej doseči neko stopnjo kakovosti, ki jo diktirajo kupci Evrope. V Zmaju intenzivno potekata projekta HEBA in CEOKA usmerjena v boljše kakovost izdelkov. Vzporedno z njima pa se izvajajo posegi v zamenjavo tehnologije. Sodimo, da je naša vgrajena tehnologija že na robu zmogljivosti doseganja zadostne kakovosti izdelkov. Z obstoječo ne bomo mogli več dvigniti kakovosti na tisto ra-

ven, ki jo imamo namen ponuditi tržišču s HEBO.

V DNEVNIKU od 3. decembra 1987 smo v okviru akcije "zelenega telefona" prebrali uokvirjen sestavek "Sanacija Zmaja in Stolarne" in izvedeli dobesedno:

Zmaj pa je letos začel poslovati z izgubo, ki se je po devetih mesecih nekoliko zmanjšala. Oče-

njujemo, da brez izgub do konca leta ne bo šlo, čeprav strokovne službe v Zmaju optimistično napovedujejo, da ne bo rdečih števil. Usodo Zmaja bodo reševali prihodnje leto v okviru delovne organizacije Iskra - Zmaj v smeri reorganizacije proizvodnega programa".

Tako v članku, kaj pa v iskreno povedanih besedah. Na postavljen vprašanje "vas preveva zdrav optimizem na trdnih osnovah poslovnih projekcije ali je ono drugo, ko rečemo za prikrivanje bojazni" odgovoril glavni direktor, da je velikokrat poročanje z grosupeljskega področja nekoliko netočno. Mi smo napisali in večkrat poudarili, da Zmaj na koncu tega leta bo imel izgubo, vendar pa, da bo izguba zmanjšana. Nikoli pa nismo govorili, da bomo poslovno leto zaključili pozitivno, ker to enostavno ni mogoče. Pač pa smo na glas priznavali, da bo Zmaj tekoče pozitivno posloval v zadnjem letošnjem četrtletju seveda pod pogojem, da ne bi bilo novih ukrepov, ki bi nas dohodkovno prizadeli. Ta optimizem temelji na izračunanih številkah, temelji na normalni uspešnosti prodaje in na predvidenih prodajnih in izvoznih poslih.

Ko smo lani uvedli projektno vodenje, smo trdili, da predstavlja enega od organizacijskih posgov za doseganje večje produktivnosti. Danes to trditev še vedno zagovarjamo. Saj gre predvsem za boljše delo na projektih oziroma inovacijah, kar pomeni uresničevanje ideje skozi proizvodnjo do tržišča. Zato zgornja

trditev še vedno drži, saj smo z dokončanimi projekti že dokazali bistveno skrajšano pot posameznih ciklusov. Vzemimo primer projekta SIBA v TOZD Specialne baterije, ki smo ga zaključili v enem letu in proizvodnja že uspešno izdeluje izvozni artikel. Izvedbo projekta smo časovno opredelili in na koncu ugotovili nikakršne zamude. Projekt HEBA se odvija dobro in pričakovati je, da bo končan v predvidenem roku.

Mi kot proizvajalci baterij verjetno premalo spremljamo razvojne dosežke tujih raziskovalcev in si tako siromašimo znanja in sposobnost za lastne stvaritve ali skromno rečeno, za aplikacije v naše razmere in pogoje proizvodnje. Glavni direktor misli drugače, da gre za preusmeritev zanimanja za baterije. Gre za spoznanje, da so nekatere vrhunske raziskave v domeni evropskih producentov kot na primer raziskava sistema cink/zrak in drugo, da se je del našega znanja preselil izven našega plota. Konkretno za litijeve baterije ni vse znanje skoncentrirano v tovarni, ampak izven v raznih institutih, ki ga pa seveda uporabljamo mi. Na tem področju sledimo najnovejšim trendom, omenjenim tudi na raznih strokovnih srečanjih. Mi sledimo razvojnemu dosežkom v svetu, vendar le nekoliko drugače, kot smo bili navajeni doslej. Reklo bi se, da smo le spremenili področje zanimanja od vseh baterij le na tiste, katere so za nas

P é f m a

Na moje Rojake.

Krajnz! toja sémła je sdráva,
Sa pridne njé léga najpráva,
Polje, vinograd,
Góra, morjé,
Rúda, kupzhá,
Tebe redé.

Sa vuk si prebrifane glave,
Pa zhédne nu terdne postave;
Iľhe te frézha,
Um ti je dan,
Najdel jo bófh, ak
Nífi safpán.

Glej stvárniza vľe ti ponúdi,
Li jemát od njé ne samudi,
Leniga zhaka
Stergan rokál,
Palza berafhka
Prasni bokál.

zanimive in katerim mislimo nameniti našo razvojno aktivnost od začetka do končne proizvodnje. Iz množice sistemov smo tako izluščili le tiste, ki so v danih možnih razmerah najbolj sprejemljive za nas, in ob tem je navsezadnje prisoten tudi vidik racionalnosti. Saj je vendar škoda namenjati sredstva in po- glabljalati znanja za takšne pro- grame, ki v prihodnosti ne bi bi- li zanimivi za našo proizvod- njo, pri čemer mislimo tudi na velikost in številčnost naše de- lovne organizacije v primerjavi s svetovno znanimi proizvajalci baterij.

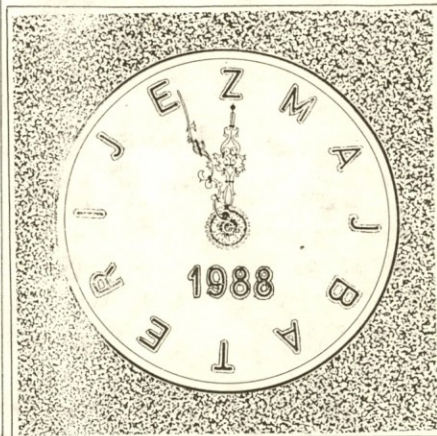
Naj bo dovolj. Še veliko kopico vprašanj bi si lahko zastavili. Težje je z odgovori. Misel, ki danes drži, jo lahko že nasled- nji dan odpihne poigravajoč ve- trič, da o neki burji molčimo.

Zaključujemo leto 1987. Zdaj vemo, kakšno je bilo, za novo

nas je strah. Se ga bojimo? Nič ni napak, če včasih jadi- kujemo, kaj vse nismo dosegli. Tudi to je lahko spodbuda, ven- dar moramo vedeti, kaj hočemo. Glavni direktor Zmaja Vlado Podlogar ima dobršno mero opti- mizma. Če mu omenim "tisto" burjo, nagubanči čelo, vendar se takoj nasmehne. Njegov opti- mizem je nalezljiv. Situacije ne olepšuje, niti je ne drama- tizira. Zaupa v naše delovne sposobnosti, če dobivajo nav- dih v optimizmu, dobri volji, kot pa če že vnaprej tarnamo o brezizhodnem položaju. To ni dobro. Skrbi v naslednjem letu bodo, vendar se ne smemo več ukvarjati s takšnimi, kot smo se letos in lani. Meni, da smo po- lagoma postali vsi skupaj - ce- loten kolektiv sila odporni, pri- pravljeni še bolj zavihati ro- kave, ko je to potrebno. Spo- sobni smo se spopadati z razli- čnimi težavami in dokazali smo

že, da nima smisla natikati si masko črnogledosti. Naj naš obraz izžareva več vedrine, vseh 12 prihodnjih mesecev. Ne samo ob vstopu v novo leto 1988. Poleg vseh drugih, najboljših in iskre- nih, je tudi ta želja za vse moje sodelavce, je rekel Vlado Podlo- gar za naše glasilo.

M.Mayer

Problemi naši vsakdanji...

Neki dan v letošnjem oktobru je na vratih 15. nadstropja stanovanjskega nebotičnika na newyorški 7. aveniji pozvonilo točno opoldne. Pri vas za ku- hinjskim pomivalnim koritom močno zamaka spodnji stranki in takoj moramo razkopati zid in zamenjati del odtočne cevi, je po vljudnem opravičilu po- vedal hišni inženir, ki mu je na skrbi tudi vzdrževanje.

Pravkar smo se dogovorili za kuho kosila, mu je odgovorila gospodinja. Primorani boste skuhati kosilo malo kasneje, ji je odvrnil nišni inženir.

Moja znanka iz Ljubljane, ki je bila ta čas priča tega po- govora, je strmelala. Kako, malo

kasneje...? To zna trajati. To bo trajalo, da bo nekoga pos- lal na ogleda, ta bo poslal drugega za izkop odprtine v zidu, potem bo blagovolil pri- ti vodovodar in ko bo utegnil še zidar in tako naprej.

Bilo je točno opoldne, ko je pozvonilo in tri ure kasneje so že pričeli kuhati kosilo. Hišni inženir je z "mašineri- jo" lastnoročno opravil delo kaj hitro, ko je izvrtal v zidu veliko luknjo, zamenjal del cevi, zazidal, prepleskal in celo počistil za seboj.

Kakšno veliko napako je storil ta hišnik, ki se je predstavil- kar za hišnega inženirja. Ali res ni mogel k problemu pristo-

piti drugače. Niti si ni prob- lem temeljito ogledal, ga spoz- nal iz vseh možnih funkcijskih pozicij, zapisniško overovil, ga predstavil številnim obrtni- kom, ki naj bi ga razdelali v finančno konstrukcijo itd. Le kakšen hišnik je to, ki ne pozna vseh slasti problemov.

Mi pa to znamo. Celo ponosni smo, da imamo tako velike prob- leme, kakršne si želimo. In navsezadnje je pomembno, da nam jih nihče ne vzame. Tudi za leto 1988 ni takšne bojaz- ni. Res smo lahko veseli...

Krožki za izboljšanje proizvodnje

V okviru projekta Celovito obvladovanje kakovosti smo si zastavili nalogo, da bomo uvedli krožke za izboljšanje proizvodnje, oziroma poslovanja. Tako smo v TOZD Specialne baterije aktivirali krožke v oddelku depol paste in mlina, v oddelku 4 R 25 in v oddelku 6 PF 22. V TOZD Baterije delajo krožki na paperlined linijah v izmenah in montažni liniji 3 R 12. V sredini novembra pa so na lastno pobudo formirali v finančnem področju DSSS krožka v oddelku plačilnega prometa in saldakontov.

Do sedaj so člani krožka razpravljali in podali predloge rešitev

za naslednje probleme: doziranje, raztros in transport MnO_2 , zanesljivost, merjenja omočljivosti depol paste in ureditev transportnih poti. K izbiri problemov so jih vodili različni nagibi kot so: zmanjšanje izgub materiala, od drobnih prihrankov do milijonskih vrednosti, varnost pri delu in kakovostnejše delo. Nekateri predlogi so že realizirani; sprememba palet, popravilo in spremembe na merilni napravi za merjenje omočljivosti. Predlogi, ki so investicijske narave pa čakajo na poslovno odločitev.

Silvo Hajdinjak

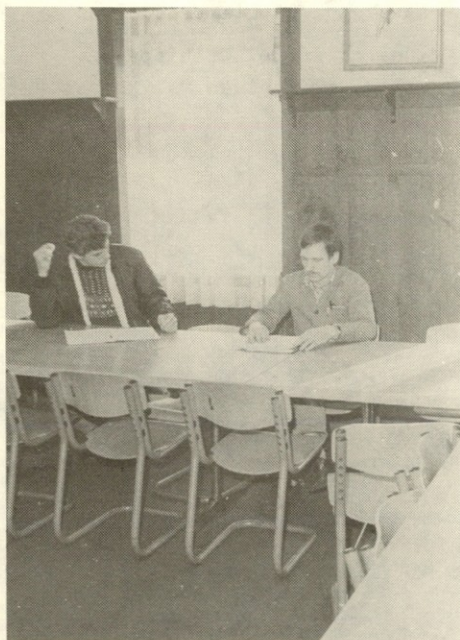

Klemenčič Rozalija pri medsebojni povezavi celic ob tekočem traku proizvodnje baterij v TOZD Specialne baterije v Šentvidu pri Stični.

Najuspešnejši v letu 1987

V tej praznični številki našega glasila vam predstavljamo krožek oddelka depolarizacijske mase in mlina ki je svoje delo pričel zelo ambiciozno. Za njihov pristop k delu in prve rezultate jih za leto 1987 proglašamo za najbolj uspešen krožek.

Prisotni na sestanku krožka v ponedeljek 7.12.87 z leve proti desni so: Pajek Silvo, vodja krožka, Sever Božo, namestnik vodje krožka, Medved Janez (Hajdinjak Silvo) Ulčar Franc, Končar Anton, Zorc Alojzija in Ložar Jože. Ostali člani najuspešnejšega letošnjega krožka so še: Toplišček Zdenka, Prosen Stane, Sinjur Marko, Mikelj Alojz, Frkal Slavko, Medved Janko, Kastelic Alojz in Rus Bojan.

Baterije iz vanadija

Avstralski strokovnjaki so razvili baterijo za večkratno polnjenje, ki lahko skladišči energijo sonca ali vetra in lahko služi kot vir energije za električna vozila.

Namesto običajno uporabljenih svinčevih plošč vsebuje naelektreno raztopino vanadija, zato se jo lahko hitro in enostavno napolni tako, da se dolije porabljena tekočina. Osnovna zamisel izvira iz raziskav ameriške NASE (znana kot princip tekočih celic). Pri tem dve vanadijevi raztopini vbrizgavajo ločeno skozi sosednji pol-celici. Ena je pozitivna in druga negativna.

Električni tok nastaja s prehajanjem elektronov iz ene v drugo raztopino. V običajnih baterijah iz železovih in kromovih sestavin prihaja do negativnih učinkov ob prehajanju raztopin skozi membrano. Do takih učinkov pa ne pride pri vanadijevi raztopini. Novo baterijo se lahko tudi popolnoma izprazni brez škode za njen ustroj. Strokovnjaki univerze New South Wales trdijo, da je življenska doba take baterije večna, običajne baterije pa normalno zdržijo le dve leti. Pričakujejo, da bo prototip z močjo 25 kW gotov približno v enem letu.

(V.S.) DELO 15.12.1987.

„Ekološko“ varna baterijska svetilka

DELO, 8.dec.1987

Francija, često kritizirana, češ, da polaga premalo pozornosti ohranjanju in zaščiti okolja, bo v kratkem dala na trg baterijsko svetilko, ki ne vsebuje živega srebra. Izdelek podjetja Wonder se bo imenoval Green Power. Baterija bo močnejša kot obstoječi izdelki, vendar bo njen rok trajanja krajši, poleg tega pa bo bistveno cenejša. Pomembno je zmanjšanje količine živega srebra, ki iz odvrženih baterijskih vložkov zastruplja okolje. Po najnovejših podatkih francoskega gospodinjstva letno odvržejo 54 ton živega srebra, od česar odvrženi baterijski vložki predstavljajo 47 ton. Baterije na smetiščih pa spreminjajo živo srebro v živosrebrni metil, ki zastruplja ozračje.

Podjetje Wonder je v sodelovanju z belgijskim Atochemom patentiralo organsko snov "polietoksid perflor", ki lahko zamenja živo srebro v bateriji. Evropski proizvajalci baterij sicer trdijo, da je problem živega srebra prenapihnen, vendar so se kljub temu odločili, da do leta 1991 v baterijah zmanjšajo vsebnost živega srebra za 80 odstotkov.

EGS že pripravlja ustrezne predpise, vendar je Skupnost, kot že v prenekaterih drugih zadevah, tudi v tem zelo nesložna, saj je na primer Danska že prepovedala uporabo takih baterij. Francija pa jih še nemoteno proizvaja in ne poskrbi za njihovo reciklažo. Švica, na primer, dotrajane baterijske vložke izvaža drugam. (S.V.)

Kdor ima čut za skrbno gospodarjenje in sem sodi tudi pravočasno preprečevanje večje škode, opravi delo tudi takšno, ki sicer ni opisano v delih in nalogah. In da iz majhnega curljanja ne bi nastal velik slap že ob samem vходу šentviškega Zmaja, se je v sončnem dopoldnevu potrudil Anžlovar Jože iz vzdrževalne skupine in "zaflikal" luknje v žlebovih.

V ponedeljek 7.decembra nekaj minut pred deveto dopoldne je zmanjkalo električne energije. V proizvodnih dvoranih je zavladala tišina, ko so se ustavili stroji in ugasnile luči. Prav tedaj pa se je začela malica za delavce iz skupnih služb in če bi znali (in bili pripravljeni), bi prepustili prednost delavcem iz proizvodnje, ki so zaradi višje sile ostali brez dela. Ko se je čez pol ure spet zasvetilo, pa je za njih nastopil čas malice. Samo kot primer, kako bi z večjo prožnostjo (tudi) zmanjšali izpad v proizvodnji.

Z dobrimi medsebojnimi odnosi ugodno počutje v delovni skupini

Kljub temu, da je pričujoči članek nastal na Zahodu, je gotovo zanimiv in aktualen tudi za naše razmere. Najbrž si ga bo vsakdo razlagal po svoje, ne bi bilo pa prav, da bi si zapomnili le tisto, kar vsakomur najbolj ustreza. To velja za tiste, ki delo vodi, kakor tudi za tiste, ki so "vodeni".

V pisarnah se kaj hitro lahko pojavijo razne skupinice ali pa ponekod že kar cele bratovščine. Če so primerno usmerjene in nadzorovane, spodbudno vplivajo na teamsko delo, v nasprotnem primeru pa prav lahko uidejo z vaje. Prijateljstvo, ki se poraja v takih skoraj zaupnih družčinah, je pogosto odločilno za uspeh ali propad posamezne delovne naloge. Saj je prav pomanjkanje medsebojnih stikov poglaviti vzrok za porajajočo napetost, ki je včasih celo povzročitelj resnih obolenj. Torej so družab-

Telefonski razgovor
s podrejenim

ni stiki med sodelavci zaželeni, ker močno vplivajo na uspešnost ali neuspešnost dela.

Prva skrb vodje je vsekakor produktivnost, včasih pa je težko ločiti, kaj je zapravljanje časa in kaj je koristen družabni stik. Pod pogojem, da ne terjaja preveč delovnega časa, pisarniška družabnost ustvarja vzdušje tovarištva, zmanjšuje odtujitev in osamljenost, ki jo čutijo mnogi delavci zaradi dela v majhnih izoliranih pisarnah.

Pa pogledjmo nekaj pomembnih faktorjev, ki jih moramo v zvezi z odnosi v pisarni še kako upoštevati.

OSEBNA PRIJATELJSTVA pri delu pomenijo večjo delovno spodbudo

Vse večje število razdrtih zakonov, propadanje družine in..., vodijo k zaskrbljujočemu povečanju človekove osamljenosti. Delovni prijatelji postajajo v takih stikih pomemben dejavnik, ki človeku pomagajo premagati težke socialne probleme.

DELO je naravna osnova za prijateljstvo

V Ameriki so dokazali, da se prijateljstvo pogosteje razvija v delovnih sredinah z različnimi interesi. Delo je primarni interes večine ljudi, zato bo ob dobrih medsebojnih odnosih večino ljudi vleklo k sodelavcem, ki imajo podobne

službene odgovornosti in cilje. Vodja mora biti le toliko spreten, da uspe vzpostaviti take medsebojne odnose, ki so potrebni za neoviran potek ustvarjalnega procesa.

BOLEZEN zmanjša produktivnost

Tako manjše bolečine kot resna obolenja so dostikrat psihološkega izvora. Delovna skupina s tovarištvom zagotavlja čustveno varnost svojim članom in s tem ugodno vpliva na njihovo osebno počutje.

Delo je lahko naravno ZDRAVILO ZA NAPETOSTI

Ugodno počutje v delovni skupini z dobrimi medsebojnimi odnosi je lahko dober protistrup čustvenim napetostim, kar ugodno vpliva tudi na zasebno življenje. S pravo mero družabnos-

Telefonski razgovor
s sebi enakim

ti je mogoče sicer neučinkovitega delavca spreobrniti v uspešnega sodelavca.

To so torej rezultati dolgotrajnih opažanj odnosov v pisarnah. Kaj lahko stori vodja, da bo sodelavcem olajšal razvijanje za delo koristnih družabnih stikov.

Pretehtati je potrebno FIZIČNO ORGANIZIRANOST v pisarnah. Čim bolj odprta in prilagodljiva je razporeditev pisarniških miz, lažje se ljudje zbližujejo med seboj. Če starih individualnih pisarn ni mogoče odpisati, je potrebno ohrabriti sodelavce, da puščajo vrata odprta. Pisalne mize prestavimo tako, da imajo uslužbenci prost pogled na hodnik, ker se s tem individualna izolacija močno zmanjša. Tudi pitje kave ali čaja lahko organiziramo tako, da se sodelavci tokrat med seboj malo pogovorijo in spoznajo.

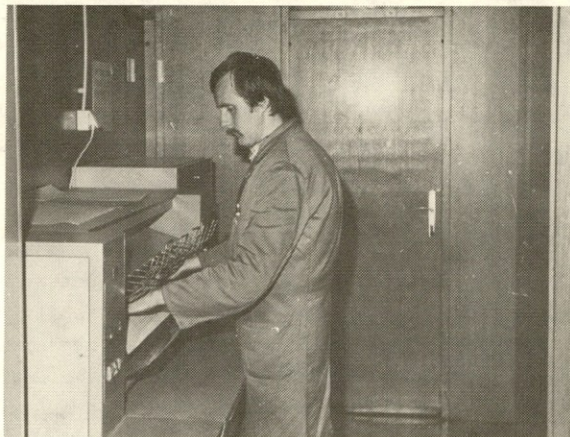
Vodja mora biti prepričan, da le prijatelji lahko postanejo DOBRI SODELAVCI. Mnenje, da morajo biti delovna prijateljstva strogo poslovna in ločena od osebnega tovarištva, je lahko zelo škodljivo. Ljudje, ki so prijatelji tudi izven delovnega časa, imajo najboljše pogoje za sodelovanje pri delu.

SPodbujati je potrebno delovne stike. Vodja skupini podreje-

Telefonski razgovor z nadrejenim

Zlatko PLANINC pri kopirnem stroju TEH-NOMATIC, ki je zaradi pomanjkanja prostora postavljen kar na hodnik ob vhodu v delovne prostore tehnično razvojnega področja

nih z različnimi interesi lahko od časa do časa priredi kosilo. Seveda pa mora razločevati med pristnim razvijanjem prijateljskega vzdušja in prisilnimi srečanji. Cilj vsega tega je torej spodbujanje spontanosti delovnih stikov med podrejenimi, kako to dosežemo, pa sploh ni bistveno.

PODPIRATI je potrebno vsakršne ZAČETKE DRUŽABNOSTI. Ljudje se bodo na skupnih kosilih, izletih ali ob različnih praznovanjih med seboj dobro spoznali. Osebnosti, ki se porodijo na takih srečanjih, lahko močno okrepijo prijateljstva in pomagajo navezovati nove stike. Seveda pa se te "svobodne" aktivnosti ne smejo preveč vrniti v delovni čas.

PONOVNO PRETEHTANJE delovnih pravil vodje. Posebno v manj zahtevnih službah lahko opazimo nepotrebne ovire za pristne medsebojne odnose. Zelo veliko napako dela na primer vodja, ki zahteva, da so njegovi sodelavci vseh osem ur videti delovni. Kajti že v sami naravi ljudi je prisotna želja, da med seboj malo poklepetajo. Tak klepet močno prispeva k boljšemu vzdušju med sodelavci, kadar je to pri delu potrebno.

Posamezne delovne skupine kot NAVIDEZNE DRUŽINE. Če je med člani delovne skupine razvito

pristno tovarištvo, mora biti vodja pozoren na vsako malenkost, ki lahko poruši doseženo harmonijo. Če ključni član zapusti skupino ali če je sprejet nov sodelavec, vodja rad pomaga z nasvetom, kako bi ohranili prejšnjo učinkovitost skupine. Ljudi je treba na nevsiljiv način zbližati z dobrim sodelavcem, ker bo delo potem prijetnejše in predvsem učinkovitejše.

Ob upoštevanju vsega tega pa se moramo seveda zavedati, da je delo pomembnejše kot samo prijateljstvo. Toda zelo redko se zgodi, da bi dobri odnosi med sodelavci začeli ovirati normalen potek delovnih operacij, čeprav se nekateri vodilni prav tega najbolj bojijo. Običajno se tovariški medsebojni odnosi dobro ujemajo s produktivnostjo, nikakor pa se ne izključujejo.

Občni zbori sindikata

Osnovni organizaciji sindikata Delovne skupnosti skupnih služb in TOZD Baterije sta se sestali na občnem zboru sindikata 17. decembra (DSSS) in 18. decembra 1987 (TOZD Baterije).

Na občnem zboru je bilo podano poročilo o delu v preteklem obdobju, izdelan in sprejet program dela in smernice za delo sindikata za leto 1988, podano poročilo o finančnem poslovanju, poročilo nadzornega odbora, sprejet je bil finančni

plan za leto 1988. Ker pa je potekel dveletni mandat dose-danjim izvršnim odborom in nadzornim odborom, so bile izvedene tudi volitve novih organov sindikata.

V novi izvršni odbor sindikata delovne skupnosti so bili izvoljeni:

VALENTINČIČ Marina, predsednik
STRAŽIŠAR Vesna, namestnik
MOŽINA Katarina, blagajnik
KRUHAR Metka
JERIČ Jana
KOKALJ Janez,

ter v nadzorni odbor:
KOVAČEVIČ Helena, predsednik
LOŽAR Irena
MAJSTOROVIČ Zoran.

V novi izvršni odbor sindikata TOZD Baterije so bili izvoljeni:

SITAR Marija, predsednik
MRAMOR Justi
GROBOLJŠEK Karla
VELIKONJA Darko
ŠEMROV Janez
JAKOMIN Aleksander
MARN Jožica
(namestnik predsednika bo izvoljen na prvi seji IO OOS).

V nadzorni odbor so bili v TOZD Baterije izvoljeni:
OBAL Irena
MARGUČ Milan
JERMAN Srečko.

O občnem zboru sindikata v TOZD Specialne baterije bomo poročali v naslednjem glasilu.

Bi poskusili ?!

Sem in tja se kdaj na oglasnih deskah pojavi kakšen "mali" oglas za določen artikel, ki naj bi zamenjal lastnika za

... na kratko...

Vsakoletna športna manifestacija med temeljnima organizacijama in skupnimi službami pred 29. novembrom je letos izpadla. Ugotavlja se, da so za letošnjega organizatorja bile določene skupne službe. Očitno je nekdo ali so nekateri zatajili.

--- --

Koledar delovnih sobot - števi-lo delovnih dni, plačanih dni oziroma ur za leto 1988 bomo objavili v prihodnjem glasilu. Tudi o srečanju upokoencev, organizirano za sredo 23. decem-bra bomo pisali, ker je bilo decembrsko glasilo v tem času že v tiskarni.

--- --

Dedek Mraz je namenil obdariti 190 Zmajevih otrok v starosti od rojstva do vključno sedmih let. Obdaritev je bila določena za nedeljo 27. decembra v je-dilnici za 46 otrok sodelavcev iz skupnih služb in 87 iz TOZD Baterije. Isti dan je bilo do-ločena obdaritev tudi v Šentvi-du pri Stični in sicer v Osnov-ni šoli za 57 otrok.

skromnejši znesek. Le zakaj ne bi enkrat mesečno v našem gla-silu objavili želje PRODAJ - KUPIM in katere za prvič lah-ko sporočite uredniku do 18. januarja in ki ve tudi, kdo prodaja bundo puhovko in 160 centimetrsko litoželezno banjo po zelo nizki ceni. BI POSKUSILI? - POSKUSIMO!

Novo predsedstvo mladinske organizacije

V četrtek 17. decembra se je v Zmaju sestalo predsedstvo mla-dinske organizacije na zadnji seji svojega mandatnega obdobja. Ta dan so bile predane dolžnosti in funkcije, ko je bilo izvoljeno novo mladinsko predsedstvo delovne organizacije v naslednjem sestavu:

Predsednik OO ZSM Blanka JELEN
Namestnik preds. Ante ŠAINOVIČ
Blagajnik Zlata HVALA
Referent za šport Zofija KARLOVČEC
Referent za kulturo Tanja PAVC
Zapisnikar-tajnik Irena LOŽAR

Novemu predsedstvu želimo še mnogo uspeha pri delu, vseka-kor pa še, da o njihovih na-črtih in še o čem zvemo kaj več tudi iz našega glasila.

prišli – odšli

V mesecu NOVEMBRU so bili sprejeti v delovno razmerje:

RIHAR Mateja, pripravnik – saldo-kontist v skupnih službah, dne 2.11.1987,

DŽAFEROVIČ Emina, kuharski pomočnik v skupnih službah, dne 2.11.1987,

ALIŠIČ Sulejman, transportni delavec v skladišču za določen čas v TOZD Baterije, dne 2.11.1987,

ADŽIČ Sahiba, izdelovalka baterij za določen čas v TOZD Baterije, dne 2.11.1987,

ŠIŠIČ Emina, izdelovalka baterij za določen čas v TOZD Baterije dne 19.11.1987.

V mesecu NOVEMBRU so prekinili delovno razmerje:

LEMUT Tilka, administrator v TOZD Baterije dne 3.11.1987 (upokojitev),

PALALIČ Vladimir, transportni delavec v TOZD Baterije, dne 8.11.1987,

BEDENK Irena, konstruktor III. v skupnih službah dne 10.11.1987,

GERDINA Anton, tehnolog kontrole kvalitete v TOZD Baterije dne 9.11.1987 (umrl),

KELVIŠAR Fani, izdelovalka baterij v TOZD Baterije dne 23.11.1987 (upokojitev).

Upokojitev

Vidic Rozalija

Skoraj leto dni je živela in delala v dvomih, kaj bo jutri, dokler ni s 1. junijem 1967 dobila odločbo o razporeditvi na delovno mesto zalivanje členov in baterij za nedoločen čas. Od tega dne dalje pa je ostala naša sodelavka še polnih dvajset let do letošnjega 4. oktobra, ko je odšla v zasluženo upokojitev.

Število zaposlenih

TOZD Baterije Ljubljana

moških	80
žensk	131

Skupaj 211

TOZD Specialne baterije

moških	46
žensk	85

Skupaj 131

Delovna skupnost

moških	45
žensk	55

Skupaj 100

Dne 30. novembra 1987 je bilo v delovni organizaciji ZMAJ skupaj 442 zaposlenih, od tega 171 moških in 271 žensk.

Polnih 28 let je v TOZD Specialne baterije opravljala razna proizvodna baterijska dela Roza-lija VIDIČ, ki se je starostno upokojila 9. oktobra letošnjega leta. Njen prvi dan v Zmaju je zabeležen že 4. junija leta 1959 ko se je priključila skupini delavk, ki so v obratu šentvid montirale svetilke. Leto kasneje je bila premeščena v elektrodni oddelek, v katerem je ostala tri leta. Za pranje in čiščenje elektrod je tedaj dobila dobrih 38 dinarjev na uro (danes to predstavlja 38 par), za deset din pa je bila na boljšem potem, ko je konec leta 1960 zalivala baterije z zalivno maso.

V letu 1966 je bilo Vidic Rozaliji odpovedano delovno razmerje. Delavski svet je namreč 20. maja sklenil, da zaradi zmanjšane obsega dela v oddelku montaže svetilk preneha delo devetim delavcem. Vendar je bila že dva meseca kasneje sprejeta za določen čas zaradi sezonskega značaja baterijske proizvodnje obrata Ljubljana.

Rojeni v

JANUARJU

Božidar VELIKONJA
Zdenko KRANJAC
Angelca PODGORELEC
Marica TADIĆ
Anton VERDERBER
Marija MIKIĆ
Alojzija VERBIČ
Gordana TADIĆ
Nada SPASIĆ
Alojz MIKELJ
Ekrema GERZIĆ
Božica STRKIĆ
Milorad MARJANOVIĆ
Boštjan MOSTAR
Husein SIJAMHODŽIĆ
Milan JAKOMIN
Eldina DOLIČ
Mara ŠOBOT
Boris LIČOF
Anton ŠUŠTAR
Vida PUCELJ
Stanislav PROSEN
Pavla PRAH
Senada MAHMUTOVIĆ
Zlatko PLANINC
Ajša GERZIĆ
Karla GROBOLJŠEK
Marija LOHKAR
Vida KASTELIC
Zdravko JEŽ
Antonija KREK
Peter GROJZDEK
Stevan DIMIĆ
Anica ČEBULAR
Anto ŠAJINOVIĆ
Zvone CIRKVENČIČ
Rajko PANJTAR
Julka BERDAJS
Ivan KOVAČIĆ
Đulsa BAJRAMOVIĆ
Zoran MAJSTOROVIĆ
Franc BIVIC

Čestitamo !

Zgodovina naše tovarne se je začela leta 1923

Tu pa objavljamo že glavo z naslovom, ki simbolično napoveduje prihodnje jubilejno leto našega obstoja in ki ga bo tudi naše glasilo na dosetojen način beležilo skozi celo leto še zlasti z objavljanjem zgodovine našega ZMAJA.

Ob 60 obletnici obstoja smo v devetih nadaljevanjih obširno opisali čas ustanovitve ljubljanske Hydre v letu 1923. Ker pa so v zadnjih petih letih pri nas zaposleni številni novi sodelavci, je prav, da iz tega obdobja ome-

nimo le nekaj značilnih dogodkov.

Brez dvoma je najpomembnejši datum 26. marec leta 1923. Bilo je v ponedeljek ob štirih popoldne, ko so se v prvem nadstropju Zadrúžne gospodarske banke na Miklošičevi cesti 10 zbrali delničarji iz Ljubljane in Dunaja na ustanovnem občnem zboru prve slovenske tovarne za galvanske elemente in elektrotehniko. Zapisnik tega sestanka, ki ga je vodil sam ravnatelj omenjene banke doktor Slokar, je sestavil sloviti ljubljanski notar doktor Anton Galle v svoji pisarni v Tavčarjevi ulici.

Če greste danes po Miklošičevi cesti, zlahka opazite našo "rojstno" hišo, ki nosi zdaj številko 8 (nasproti UNIONA) in s fasado z ornamentami v narodnem slogu, zaradi katerih

V naši komerciali so običajno bili že skoraj vsi decembrski dnevi praznično obarvani, ko so dokaj zgodaj s postavitvijo novoletnega drevesca predvsem sodelavke ustvarile vzdušje iztekajočega leta in pričakanje novega. Veliko pozornosti je bilo namenjeno zlasti zunanjim obiskom, gostom oziroma našim poslovnem. Delček tega "nekdanjega" predstavlja fotografija iz decembra leta 1982. In danes...?

jo je ljudski glas že ob izgradnji poimenoval v indijansko banko.

Druga zanimiva značilnost tistega leta je v določitvi lokacije za delavniške prostore bodoče proizvodnje galvanskih elementov. Nasproti Magistrata na Mestnem trgu stoji hiša s številko 25, ki je bila takrat last prvega slovenskega župana ljubljanskega Petra Grassellija. Z adaptacijo dvoriščnih objektov je družba kot podružnica dunajske Hydre toliko uredila prostore, da sta se kmalu zaposlila Kočevski Nemec Avgust Černe in Franjo Kristan kot prvi slovenski uradnik (kasneje naš upokojenec umrl 1980)

Šele 17. decembra je bilo na delo sprejetih prvih 8 delavk, ki so pod nadzorstvom nemškega inštruktorja Roberta Knolla začele z izdelovanjem sestavnih delov za baterije, ki so tik pred novim letom na veselje in tudi začudenje celo "zasvetile".

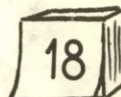
V prihodnjem glasilu pa začetek nadaljevanja z novimi dogodki v letu 1924 in dalje s podnaslovom "855 dni Hydre". Ur.

REDAKCIJO GLASILA
SMO ZAKLJUČILI
21. decembra

zadnji rok

Zadnji
rok za oddajo
člankov uredniku
za januarsko glasilo

"GLAS ZMAJA" izdaja mesečno v nakladi 550 izvodov delovna organizacija ISKRA - Industrija baterij ZMAJ . sol.o. Ljubljana, Stegne številka 23. Glasilo ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik: Mayer Marijan. Tiska tiskarna LJUBLJANA. Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu št. 421-1/73.

